
BISKUPSKI ORDINARIJAT I TEOLOGIJA U ĐAKOVU
U SURADNJI S HRVATSKOM AKADEMIJOM
ZNANOSTI I UMJETNOSTI

organiziraju

**Znanstveni skup
s međunarodnim sudjelovanjem
o 125. obljetnici
Glasnika / Vjesnika
Đakovačke i Srijemske biskupije
12. i 13. prosinca 1997.**

Velika dvorana Teologije u Đakovu,
Preradovićeva 17

PROGRAM

PETAK, 12. PROSINCA 1997.

15,30 Otvorenje simpozija

**Pojava *Glasnika* biskupije Đakovačko-srijemske 1873. godine
u svjetlu crkvenog izdavaštva toga vremena**

Počeci i razvitak hrvatskog katoličkog tiska (*referat*), Mirko Mataušić, Zagreb

Theologisch-praktische Zeitschriften in Österreich – Ein geschichtlicher Überblick (Teološko pastoralne revije u Austriji – povijesni pregled) (*koreferat*), Rudolf Zinnhobler, Linz

Izdanja biskupija i nadbiskupija i crkvenih institucija u Mađarskoj tijekom XIX. i XX. stoljeća (*koreferat*), Ivan Balta, Osijek

Razvoj katoličkog tiska u Poljskoj (*koreferat*), Piotr Źurek, Katowice

Počeci i razvoj crkvenog tiska u Slovačkoj (*koreferat*), Viliam Judak, Bratislava

***Glasnik / Vjesnik* i društveno-politički kontekst**

Prisutnost društveno-političkih zbivanja u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*referat*), akademik Ivo Padovan, potpredsjednik HAZU, Zagreb

SUBOTA, 13. PROSINCA 1997.

9,00 125-godišnja povijest

***Glasnika/Vjesnika* Đakovačke i Srijemske biskupije**

Glasnik/Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije utemeljen da usmjerava, potiče i notira život i djelovanje Mjesne Crkve (*referat*), Andrija Šuljak, Đakovo

Urednici i suradnici *Glasnika/Vjesnika* 1873.-1997. (*referat*), mons. Marin Srakić, dijecezanski biskup, Đakovo

Čitatelji i suradnici *Vjesnika* iz Vrhbosanske metropolije (*referat*), Mato Zovkić, Sarajevo

Pogled u budućnost

Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije u svjetlu problematike pastoralnih časopisa danas – prema sutra (*referat*), Rafko Valenčić, Ljubljana

Tematska analiza priloga u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije

125 godina *Glasnika/Vjesnika* Đakovačke i Srijemske biskupije – pogled u jezik, (*koreferat*), Ana Pintarić, Osijek

Biblijski prilozi u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*koreferat*), Luka Marijanović, Đakovo

Teološki radovi u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*koreferat*), Nikola Dogan, Đakovo

Duhovnost: izvori – tematika – težišta (*koreferat*), Jakov Mamić, Zagreb

Pravna pitanja u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*koreferat*), Nikola Škalabrin, Đakovo

15,00 Tematska analiza priloga u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (nastavak)

Liturgijski prilozi u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*koreferat*), Zvonko Pažin, Đakovo

Pastoralne teme u užem smislu u u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*koreferat*), Pero Aračić, Đakovo

Katehetski prilozi u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*koreferat*), Marko Jerković, Đakovo

Povijesni prilozi u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*koreferat*), Andrija Šuljak, Đakovo

Pastoralne poslanice biskupa J.J. Strossmayera u *Glasniku* biskupije Đakovačko-Srijemske (*koreferat*), Antun Čečatka, Đakovo

Lik svećenika u *Glasniku/Vjesniku* Đakovačke i Srijemske biskupije (*koreferat*), Đuro Hranić, Đakovo

Dodjela priznanja

Završna riječ

17,00 Otvorenje novog stalnog postava izložbe
u Spomen-muzeju biskupa J.J. Strossmayera u Đakovu

**Pozdravna riječ biskupa Marina Srakića
na otvorenju znanstvenog skupa o 125. godišnjici *Glasnika/Vjesnika*,
Đakovo, 12. i 13. prosinca 1997.**

Sve Vas ovdje prisutne radosno pozdravljam u trenutku kada želimo odati hvalu Bogu za sve milosti što ih je on preko našeg dijecezanskog glasila *Glasnika/Vjesnika* đakovačke i srijemske biskupije iskazao kroz proteklih 125 godina njegova izlaženja. Moramo priznati da nema mnogo biskupija u svijetu koje bi se mogle pohvaliti sa svojim biskupijskim glasilom koje kontinuirano izlazi 125 godina, koje je sačuvalo prvotnu zamisao svoga osnivača te "znanstvenu" razinu i svježinu.

Pokrenio ga je veliki biskup Josip Juraj Strossmayer i povjerio profesorskom zboru u Đakovu, 1873. godine, dakle tri godine nakon završetka Prvog vatikanskog koncila, u vrijeme polarizacije između konzervatizma i progresizma u Crkvi, u doba masovnog otpada od Boga i Crkve, ali i velikih obraćenja, u vrijeme evolucionizma, pozitivizma i racionalizma, ali i obnove klera i redovništva, u stoljeću bijede, ali i osnivanja karitativnih djela i institucija, u vrijeme nastupa dijalektičnog materijalizma, ali i društvenog osvješćivanja cijele Crkve, stoljeće obnove liturgijskog duha. križarskog pohoda laika u Crkvi, ekumenskih težnji, "sensusa Ecclesiae", misijskog duha i djela.

U nas je to vrijeme osnutka Hrvatskog Sveučilišta i Akademije znanosti i umjetnosti, "okupacije Bosne", i "Nagodbe". Izlazio je za vrijeme Prvog svjetskog rata i bilježio prva loša iskustava u zajedničkoj državi s drugim južnim Slavenima, preživio je Drugi svjetski rat, a nakon njega, od 1948. godine, izlazi pod imenom "*Vjesnik*", preživljava konfiskaciju crkvenih tiskara i zabranu vjerskih časopisa. On je pratio pripremu i saziv Drugog Vatikanskog koncila, promicao njegovu liturgijsku i druge obnove. Preživio je destoricu papa i bio glasilo šestorice biskupa, izlazio je u tri države i sada izlazi u četvrtoj, samostalnoj, slobodnoj Republici Hrvatskoj.

Osim Božje providnosti koja nas je tijekom tih godina vodila bilo je i drugih, ljudskih čimbenika koji su tome pogodovali. Tu je moralna i materijalna sigurnost izdavača i vlasnika, tj. Biskupije Đakovačke i Srijemske. Zatim, znanstvena pozadina i jamstvo profesorskog zbora u cjelini i pojedinih profesora napose. Ali, u svakom slučaju, za to su zaslužni i sposobni urednici koji su sa svojim brojnim, vrijednim i spremnim suradnicima pronalazili teme koje su odgovarale pojedinom vremenu. Iako je bilo oscilacija u vrijednosti sadržaja, ipak njegova razina nije padala, nego rasla, kao što je to priznalo uredništvo časopisa "Cerkev v sedanjem svetu" prigodom 20. obljetnice "*Vjesnika*", koje piše: "Već 20 godina dolazi k nama odlični glasnik zdravog svećeničkog života i tijesne veze sa Crkvom. Kad nije bilo nikoga tko bi mogao ili se usudio u tisku usmjeravati pastoralno djelo svećenika, iz Đakova je

dolazio *Vjesnik* koji nas je pozivao na prisno kršćanstvo i istinski angažman za djelo u Gospodnjem vinogradu. Prigodom jubileja mi smo mu zahvalni. S veseljem priznajemo da njegov nivo nije opadao nego rastao” (CSS, 1967). Takvu pohvalu čuo sam i ovih dana! Svojom znanstvenom razinom ali i suradništvom i tematikom ovaj časopis je prerastao i svoj naslov i granice biskupije. On je kroz više desetljeća bio interdijecezanskog pa i internacionalnog karaktera ne samo u doba kad nakon drugog svjetskog rata nije imao konkurencije. On je to i danas.

Danas, kad je konkurencija doista velika, on se ne da, naprotiv, na području koje mu daje uredništvo, on prednjači. Ovaj skup priredili smo da odamo priznanje onima koje ono ide, ali isto tako da posjetimo na sve ono bogatstvo što se u *Vjesniku* sadržano i da razmišljamo o budućnosti. Nju povjeravamo Bogu i sposobnim urednicima, suradnicima i marljivom čitateljstvu.

† Marin, biskup

Uvodni pozdrav
dr. sc. Pere Aračića, predstojnika Teologije u Đakovu
na znanstvenom skupu o 125. godišnjici *Glasnika/Vjesnika*, Đakovo,
12. i 13. prosinca 1997.

Poštovani sudionici ovog znanstvenog skupa,

dopustite da kao jedan od organizatora i domaćina ovog znanstvenog skupa uputim svima Vama izraze poštovanja i zahvalnosti, što ste uzeli dio svoga dragocjenog vremena i učinili napor i došli darovati svima nama svoju prisutnost, svoje znanje i iskustvo i na taj način odati priznanje svima, koji su kroz 125 godina *Glasnika/Vjesnika* putem pisanja darivali i razmjenjivali spoznaje vjere i iskustva crkvenog rada i traženja.

Naša Teologija u Đakovu kroz život od 191. godine posebno je ponosna na *Glasnik/Vjesnik*, jer su taj časopis uglavnom uređivali njeni profesori, pa i velikim dijelom ispisivali njegove stranice, zajedno s drugim kolegama i klerom iz neposredne prakse. U najnovije vrijeme i kvalificirani članovi Božjeg naroda, teolozi laici, nadoše svoje mjesto na stranicama *Glasnika/Vjesnika*. Tako on sve više postaje stjecište razmjene promišljanja i iskustava svih crkvenih djelatnika, ne samo svećenika.

Neka mi bude slobodno u ime svih nas izraziti zadovoljstvo i poseban pozdrav našim gostima predavačima i sudionicima iz inozemstva od Poljske, Slovačke i Austrije, preko Slovenije do Bosne i Hercegovine.

Isto tako želim istaknuti prisutnost djelatnika Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, znanstvenih Zavoda HAZU na području istočne Hrvatske, te HAZU na čelu s podpredsjednikom ak. Ivom Padovanom i glavnim tajnikom ak. Milanom Mogušem.

Pozdravljam predstavnike školskih ustanova te gradskog poglavarstva Đakova, medije i na kraju domaći Narod Božji na čelu s dijecezanskim biskupom mons. Marinom Srakićem, pom. biskupom Đurom Gašparovićem i biskupom u miru Ćirilom Kosom.

Dobro došli, dobro se i ugodno osjećali i neka nam svima bude na korist ovaj znanstveni skup.

Pristigli pisani pozdravi

Tajništvo Svete Stolice, Rim

Primivši vijest o održavanju znanstvenog skupa posvećena 125. obljetnici *Glasnika / Vjesnika* Đakovačke i Srijemske biskupije, Sveti Otac prirediteljima i sudionicima skupa šalje svoj pozdrav s najboljim željama te se nada da će skup pružiti posebnu prigodu za razmišljanje o ulozi i važnosti sredstava društvenoga priopćavanja u navješćivanju evanđeoske poruke, o pomoći koju ta sredstva mogu pružiti dušobrižničkim djelatnicima i mjesnim Crkvama i o promaknuću istinskih vrijednosti prijeko potrebnih ljudima našega doba. Vrhovni se Svećenik s ljubavlju želi obratiti urednicima i suradnicima sredstava društvenoga priopćavanja u toj dragoj zemlji te ih potiče da nastave uvijek služiti općemu dobru, vođeni Kristovom ljubavlju prema čovjeku. Njegova Svetost cijelu Đakovačku i Srijemsku biskupiju, tako silno napaćenu zbog nedavnoga rata, povjerava majčinskoj zaštiti Blažene Djevice Marije. Tamošnjemu dijecezanskom, pomoćnom i umirovljenom biskupu, te svemu kleru, svim redovnicima i redovnicama i svim vjernicima udjeljuje od srca apostolski blagoslov, koji rado proširuje na prireditelje i sudionike skupa.

Dal Vaticano, 11 dicembre 1997 (N. 424.207)

**Kardinal Angelo Sodano,
državni tajnik Njegove Svetosti.**

Hrvatski zavod sv. Jeronima, Rim

U ime Papinskog hrvatskog Zavoda sv. Jeronima čestitamo na visokom jubileju 125. godina izlazenja *Vjesnika* Đakovačke i Srijemske biskupije. Koncilski dokument *Gaudium et spes* uči nas da “žalost i tjeskoba ljudi našeg vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe, jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također Kristovih učenika, te nema ničeg uistinu ljudskoga, a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu” (GS 1). Ako, makar i letimično, tematski pogledamo bogatu bibliografiju jubilarca - *Vjesnika* Đakovačke i Srijemske biskupije, iz samih naslova jasno je da je *Vjesnik* budno pratio nade i tjeskobe ljudi svoga vremena i da je stalno težio otvarati perspektive, unositi nadu. I kao takav, svojom raznovrsnom tematikom i u najosjetljivijim i zamršenim područjima, poglavito u novije vrijeme, bio je, i jest, promicatelj radosti i nade, ne samo u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji, nego u svim hrvatskim biskupijama i šire. “Sve ljudsko” našlo je i nalazi odjeka u *Vjesniku*.

Dok izričemo čestitku, pozdravljajući sve sudionike znanstvenog skupa, poglavito organizatore i predavače, želimo da *Vjesnik* doživi nove i još više jubileje.

Rim, 11. prosinca 1997.

Jure Bogdan, rektor

Teologija u Splitu

U ime Teologije u Splitu, pozdravljam sudionike Znanstvenoga međunarodnoga skupa o 125. obljetnici *Glasnika/Vjesnika* Đakovačke i Srijemske biskupije.

Želim da ugledni *Vjesnik* nastavi još dugo obogaćivati svoje čitatelje raznovrsnim i bogatim štivom.

Doc. dr. Marin Škarica,

Rektor Teologije u Splitu

Cerkev v sadanjem svetu – uredništvo

Ob slovesnosti 125-letnice *Vjesnika* Đakovačke i Srijemske biskupije Vam v imenu bratske pastoralne revije *Cerkev v sadanjem svetu* iskreno čestitam. Z Vami se veselimo Vaših uspehov ter Vam želimo obilo božjega blagoslova in uspehov tudi v prihodnje. Bog daj!

Vaša revija je v zadnjih letih dosegla visoko znanstveno raven in zavidljiv pastoralni razvoj. Prepričani smo, da so vsem, ki jim je pri srcu rast Božjega kraljevstva v ljudeh in v hrvaškem narodu, številni znanstveni in strokovni članki ter drugi pastoralni prispevki v veliko pomoč pri njihovih pastoralnih prizadevanjih, nenehnem izobraževanju in iskanju novih pastoralnih metod.

Z iskrenim spoštovanjem!

Dr. Rafko Valenčič

Sveučilište J.J. Strossmayera, Osijek

Zbog ranije preuzetih obveza nisam u mogućnosti biti nazočna Znanstvenom skupu s međunarodnim sudjelovanjem o 125. obljetnici *Glasnika/Vjesnika* Đakovačke i Srijemske biskupije, 12. i 13. prosinca 1997. godine.

Znanstvenom skupu želim mnogo uspjeha u radu.

S poštovanjem

Prof. dr. Gordana Kralik, Rektor

HAZU, Zavod za znanstveni rad, Osijek

Srdačno čestitam Biskupskom ordinarijatu i Teologiji u Đakovu, 125. godišnjicu izlaženja i tiskanja VJESNIKA Đakovačke i Srijemske biskupije sa željom da i nadalje s uspjehom obaviještava i usmjerava prvenstveno vjernike naše biskupije.

S iskrenim pozdravima organizatorima skupa, uređivačkom odboru, te uspjeh u radu znanstvenog skupa!

Prof. dr. sc. Julijo Martinčić